Journal for Research and Innovation
Institute of Vocational Education Bangkok

รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพ การจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

The Collaborative Network Development Model to Drive the Quality Vocational Education Management, Lopburi Technical College.

เรวัช ศรีแสงอ่อน
Rawat Srisang-on
ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี Email : rsrisangon@gmail.com
Received: 2020-12-6 Revised: 2021-04-20 Accepted: 2021-04-21

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี 2) สร้างรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี 3) ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ดำเนินการวิจัยเป็น 4 ตอน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เครือข่ายความร่วมมือ รวม 248 คน ได้มาโดยการเลือกสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและแนวการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือพบว่า สถานศึกษาควรร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา กลไกขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา การขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือ และการประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา

2. รูปแบบที่สร้างขึ้นมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา 2) กลไกขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา 3) การดำเนินงาน

ขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 4) การกำกับ ติดตามประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการดำเนินการตามโครงการ จำนวน 7 โครงการ มีผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้าร่วมโครงการโดยการประเมินตนเองก่อนและหลังเข้าร่วม ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มขึ้นจากความรู้ ความเข้าใจระดับปานกลาง เป็นระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินการใช้รูปแบบ พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการใช้รูปแบบคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนหลังใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบ 2) ความสำเร็จของการพัฒนารูปแบบโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบโดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อรูปแบบในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด 4) มีจำนวนเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงาน สถานประกอบการเพิ่มขึ้น จำนวน 30 เครือข่าย 5) รางวัลที่ได้จากการดำเนินการตามรูปแบบซึ่งผลจากการดำเนินงานตามรูปแบบ ทำให้สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เรียนได้รับรางวัล จำนวน 28 รายการ

คำสำคัญ: รูปแบบ, การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ, เพื่อการขับเคลื่อนคุณภาพ

Abstract

The purposes of this research were: 1) study the condition and guidelines for the development of collaborative network to drive quality of vocational education management at Lopburi Technical College, 2) to build collaborative network development model to drive quality of vocational education management at Lopburi Technical College, 3) to make an experiment on the collaborative network development model to drive quality of vocational education management at Lopburi Technical College; and, 4) to evaluate the use of the collaborative network development model to drive quality of vocational education management at Lopburi Technical College. The research was conducted in 4 parts. The samples consisted of a total of 248 educational institution administrators, teachers, and personnel from collaborative network who were selected by simple random sampling and 20 experts who were obtained by purposive sampling. The findings were as followed:

1. Regarding the condition and guidelines for the development of collaborative networks to drive quality of vocational education management at Lopburi Technical College Overall, it was found that in overall it was at the moderate level, and about the guidelines,

it showed that the college should work together with the collaborative networks to formulate strategies for developing vocational education collaborative networks, quality-driven mechanism, driving quality through collaborative networks, and, evaluation of the collaborative network development to drive quality of vocational education management.

2. Concerning the model, it was found that the model was created with 4 components: 1) strategies to develop a network of vocational education collaboration 2) quality-driven mechanism by the vocational education management cooperation network 3) quality-driven operation through a cooperation network; and; 4) supervision, monitoring, evaluation of the development of collaborative networks to drive quality of vocational education management.

3. Regarding the experiment with participants in 7 projects, it was found that in overall they were satisfied at the highest level. Concerning their achievement, it showed that the participants' knowledge and understanding towards the projects increased from the medium level to the most level.

4. Regarding the evaluation of the model, the findings were as follows: 1) about the learning achievement of the learners from the use of the model, the average score after using the model was higher than before using the model; 2) in overall the model development success was at the highest level; 3) about the opinion towards the format in terms of suitability, possibility, and benefits, it was at the highest level; 4) there was an increase of 30 collaborative networks from organizations and workplaces; and; 5) from the implementation of the model. It showed that there were 28 items of awards for college administrators and students

Key words: Model, Collaborative network development, to drive the quality

1. บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับบุคคล ท้องถิ่น สังคมและประเทศชาติเพราะการศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาคนให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องและมั่นคงตามศักยภาพของบุคคล การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพถือว่าเป็นการพัฒนาประเทศอีกทางหนึ่งด้วย ในสังคมโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลกจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) ทำให้หุ่นยนต์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาแทนที่กำลังคนที่ไร้ฝีมือและทักษะต่ำ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ [1] กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนและการผลิตกำลังคนในรูปแบบเดิมอาจจะไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ ดังนั้นการจัดการศึกษาต้องยึดหลักการสร้างเครือข่ายของทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและตัดสินใจในกิจกรรมทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง กับองค์กรหน่วยงานของตนและสถานศึกษา การสร้างสภาพที่เอื้อต่อความสำเร็จเช่นนี้ จะทำให้เกิดพลังการพัฒนาสถานศึกษาที่เข้มแข็ง สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ [2] กล่าวถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560–2564) ที่จะพัฒนาประเทศมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” โดยการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม เร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้าน ได้แก่ การเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กับการเร่งยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน กลุ่มที่กำลังจะเข้าสู่ตลาด แรงงานและกลุ่มที่อยู่ในตลาดแรงงานในปัจจุบันให้สอดคล้องกับสาขาการผลิตและบริการเป้าหมายและการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา [3] จัดทำแผนพัฒนาการอาชีวศึกษาพ.ศ.2560–2579 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการอาชีวศึกษาให้มีค่านิยมเป็นเป้าหมายในการปลูกฝังที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่คุณธรรม คุณภาพ ความร่วมมือ ความเป็นมืออาชีพ โดยมีความคาดหวังตามเจตนารมณ์ การจัดการอาชีวศึกษา“ผู้สำเร็จการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพมีคุณธรรม คุณภาพสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ”กำหนดยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถให้มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาสู่ประเทศไทย 4.0 มีความเชี่ยวชาญ และเป็นเลิศเฉพาะทางส่งเสริมการวิจัย สิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมเทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านอาชีวะเพื่อเพิ่มผลผลิต และมูลค่าทางเศรษฐกิจประเทศพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างหลากหลายตามความต้องการในการพัฒนาประเทศเพิ่มประสิทธิภาพ ระบบการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาภายใต้หลักธรรมมาภิบาล สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในการจัดการอาชีวศึกษา การจัดการศึกษาในรูปแบบเครือข่ายให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชนสถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันทางสังคมอื่นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ไสว อุทุมประเสริฐ [4] พบว่าการจัดการศึกษารูปแบบเครือข่ายมีปัญหาขาดแคลนบุคลากร แผนปฏิบัติการขาดการติดต่อ สื่อสารการประสานงานขาดงบประมาณสนับสนุน และผลการวิจัยของ สรัญญา จุฑานิล

[5] พบว่า จัดการศึกษารูปแบบเครือข่ายมีปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารงานในรูปแบบเครือข่ายคือวิธีการทำงานของระบบราชการไม่สอดคล้องกับบริบท ของการทำงานเป็นเครือข่ายทำให้เกิดความล่าช้า นอกจากนี้ระบบการทำงานดังกล่าวยังเป็นอุปสรรค ต่อการออกแบบเครือข่ายขององค์กร ทำให้การดำเนินงานไม่ราบรื่น การติดต่อสื่อสารการสื่อความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน ความไม่ไว้วางใจระหว่างหน่วยงานราชการกับภาคเอกชน และปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร ในการปฏิบัติงานได้ให้ข้อเสนอแนะ ต้องสร้างให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน มีกลไก ในการทำงาน และระบบการบริหารจัดการที่มีส่วนร่วม เปิดเผยโปร่งใส ควรลดบทบาทภาครัฐและสนับสนุนให้องค์กรชุมชน ภาคเอกชนเป็นหลักในการพัฒนา

วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปัจจุบันมีนักเรียน นักศึกษา จำนวน 7,446 คน จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของสถานศึกษา โดยมีข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ 1. ควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้ทุกิจกรรม/โครงการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในรายวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ ให้ครอบคลุมรายวิชาที่เพียงพอเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2. ควรเพิ่มขีดความสามารถในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาหลักสูตรงานสมรรถนะตามความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงานอย่างต่อเนื่องทุกสาขาวิชา และ 3. ควรปรับปรุงคุณภาพวิธีการปฏิบัติงาน การบริหารโดยใช้ระบบประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือ ด้วยการกำหนดระบบและกลไกให้บุคลากรทุกคนทุกสาขาวิชาตระหนักในงานประกันคุณภาพและนำไปใช้จนเกิดผลสัมฤทธิ์ให้เป็นรูปธรรม

จากความสำคัญและสภาพปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคลพบุรีดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารวิทยาลัยฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ให้มีคุณภาพ มีความเหมาะสมส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ มีทักษะตามความต้องการของสถานประกอบการ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งปัจจุบันวิทยาลัยฯ ยังไม่มีรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาที่เป็นรูปธรรม จากการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยจึงพัฒนารูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี อันจะเป็นประโยชน์ทั้งในเชิงการบริหาร ในเชิงวิชาการ และเชิงปฏิบัติการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี และสถานศึกษาอื่นในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสามารถนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ต่อไป

หลักการ ทฤษฎี แนวคิด

- แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2560-2579)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 12.
- แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2564)
- แผนพัฒนาอาชีวศึกษา (2560-2579)
- การบริหารแบบมีส่วนร่วม วงจรการควบคุมคุณภาพ (Deming Cycle : PDCA)
- การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา SABER (System Assessment and Benchmarking Education Results)

ร่างรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี
4 องค์ประกอบ การทดลองใช้รูปแบบ 7 โครงการสู่การปฏิบัติ

องค์ประกอบที่ 1 กลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา (1 โครงการ)

องค์ประกอบที่ 2 กลไกขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา (1 โครงการ)

องค์ประกอบที่ 3 การดำเนินงานขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือ (4 โครงการ)

องค์ประกอบที่ 4 การกำกับ ติดตามประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพ การจัดการอาชีวศึกษา (1 โครงการ)

รูปแบบการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาด้วยเครือข่ายความร่วมมือวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
- ความสำเร็จของการพัฒนารูปแบบ
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ
- จำนวนเครือข่ายหน่วยงาน/สถานประกอบการที่เพิ่มขึ้นหลังใช้รูปแบบ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. วัตถุประสงค์

2.1 วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อศึกษาสภาพและแนวการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

2.2.2 เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

2.2.3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

2.2.4 เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี และตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ และแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 12 แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2564) แผนพัฒนาอาชีวศึกษา (2560-2579) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม วงจรการควบคุมคุณภาพ (Deming Cycle: PDCA) และแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา แนวคิดการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาต่างประเทศ แนวคิดหลักการเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษา และ SABER (System Assessment and Benchmarking for Education Results) และทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี โดยการใช้แบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง

จำนวน 248 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และเครือข่ายความร่วมมือ ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3.2 วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล จัดทำ (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ตรวจสอบและยืนยันคุณภาพของรูปแบบ และดำเนินการจัดทำคู่มือรูปแบบ

3.3 นำรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ภาคสนาม (Field Tryout) เพื่อตรวจสอบยืนยัน (Verification) โดยดำเนินการทดลองตามคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี และกิจกรรมของโครงการ จำนวน 7 โครงการ

3.4 ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี โดยใช้แบบรายงานสมรรถนะทางการเรียนของผู้เรียน จากงานวัดผล และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคคลในหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ประกอบด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence = IOC) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

4. ผลการวิจัย

4.1 สภาพและแนวการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือพบว่า สถานศึกษาควรร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา กลไกขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา การขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือ และการประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา

4.2 รูปแบบที่สร้างขึ้นมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา 2) กลไกขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา 3) การดำเนินงานขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 4) การกำกับ ติดตามประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษารูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

องค์ประกอบที่ 1 กลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา	องค์ประกอบที่ 2 กลไกขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา	องค์ประกอบที่ 3 การดำเนินงานขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือ	องค์ประกอบที่ 4 การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพ
1. การสร้างความรู้ความเข้าใจถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2. การพัฒนาแรงจูงใจ 3. การพัฒนาศักยภาพ 4. การบริหารจัดการเครือข่าย 5. การพัฒนาความสัมพันธ์และการรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง	1. คณะกรรมการร่วมในการบริหารเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา 2. แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 3. การระดมทรัพยากรและความร่วมมือสนับสนุนการขับเคลื่อนคุณภาพ	1. วิเคราะห์ช่องว่างของอุปสงค์อุปทานของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา 2. พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 3. พัฒนาการวัดและประเมินผลด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 4. พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 5. พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและระบบการนิเทศติดตามและประเมินด้วยเครือข่ายความร่วมมือ	1. กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดการขับเคลื่อนคุณภาพ 2. ดำเนินการประเมินผลการขับเคลื่อนคุณภาพ

การสร้างสมพัฒนาเผยแพร่องค์ความรู้

ภาพที่ 2 รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา

4.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการดำเนินการตามโครงการ จำนวน 7 โครงการ กำหนดระยะเวลา 1 ปีการศึกษา เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2562 ถึง เดือนเมษายน 2563 ดำเนินการและเป็นไปตามแผน มีผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการทั้ง 7 โครงการในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้าร่วมโครงการโดยการประเมินตนเองก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการทั้ง 7 โครงการที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มขึ้นจากความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง เป็นระดับมากที่สุด

4.4 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการใช้รูปแบบคะแนนเฉลี่ยผลการเรียน ปีการศึกษา 2562 หลังใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้ในปีการศึกษา 2562 2) ความสำเร็จของการพัฒนารูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู พนักงานราชการ ทำหน้าที่สอน ลูกจ้างชั่วคราวทำหน้าที่สอน บุคคลในหน่วยงาน องค์กรเครือข่ายโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพ การจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู พนักงานราชการทำหน้าที่สอน ลูกจ้างชั่วคราวทำหน้าที่สอน บุคคลในหน่วยงาน องค์กรเครือข่ายในกลุ่มทดลองใช้รูปแบบ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อรูปแบบในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด 4) จำนวนเครือข่ายหน่วยงาน/สถานประกอบการที่เพิ่มขึ้นหลังใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี มีจำนวนเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงาน/สถานประกอบการเพิ่มขึ้น จากผลการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จำนวน 30 เครือข่าย 5) รางวัลที่จากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ผลจากการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ทำให้สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เรียนได้รับรางวัล จำนวน 28 รายการ

5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ที่นำเสนอข้างต้นผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายผลในประเด็นหลักที่สำคัญตามผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและแนวการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

1. ผลการศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ผลจากการศึกษาทฤษฎีหลักการ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 12.แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2564) แผนพัฒนาอาชีวศึกษา (2560-2579) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม วงจรการควบคุมคุณภาพ (Deming Cycle : PDCA) และแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา และ SABER (System Assessment and Benchmarking for Education Results) สอดคล้องกับแนวคิดของ ชูทรัพย์ ภาวงศ์ [6] ได้กล่าวว่า การระบุปัญหา ที่มุ่งความเชื่อมโยงกับการแก้ปัญหาร่วมกันของชุมชนและสังคม ต้องมุ่งพัฒนาประเด็นการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาทางการปฏิบัติของชุมชนและกลุ่มคนต่าง ๆ รวมทั้งมุ่งยกระดับความเป็นจริงทางสังคม และยกระดับการพัฒนาคุณภาพ ทั้งในเชิงรูปธรรมและในเชิงนามธรรม และกระบวนการเรียนรู้เพื่อมุ่งระดมพลังแก้ปัญหาจากภายในชุมชน สร้างคนและทำให้ผู้คนเกิดความมีส่วนร่วม สามารถเรียนรู้และยกระดับการปฏิบัติ สามารถแปรการปฏิบัติและศักยภาพอันเกิดจากกระบวนการทางการศึกษาและการเรียนรู้ ไปสู่การนำตนเองเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งต่าง ๆ ดีขึ้น

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำกับ ติดตามประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา ด้านกลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา ด้านกลไกขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา และ ด้านการดำเนินงานขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิสิฐ เทพไกรวัล [7] ได้ทำวิจัย เรื่องการพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี 3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ด้วยการสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้ 1) การสร้างความรู้ความเข้าใจถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ควรมีการพัฒนาแรงจูงใจในหลายๆ ด้านของเครือข่ายในการที่จะเข้าร่วมการจัดการอาชีวศึกษา 3) ควรมีการพัฒนาศักยภาพในด้านการจัดการอาชีวศึกษาให้แก่เครือข่าย 4) การบริหารจัดการเครือข่าย ควรมีการสร้างความตระหนักหรือการวางแผนอย่างเป็นระบบและจะต้องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม 5) ควรมีการสร้างพันธสัญญาร่วมกัน มีการบริหารจัดการเครือข่ายพัฒนาความสัมพันธ์และรักษาความสัมพันธ์ของเครือข่าย 6) ควรมีคณะกรรมการเครือข่ายความร่วมมือการจัดการศึกษา 7) คณะกรรมการควรประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการดำเนินงาน 8) ควรกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการ พร้อมทั้งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร 9) องค์ประกอบของคณะกรรมการต้องมีสมาชิกเครือข่ายเข้ามาร่วมเป็นกรรมการ 10) ควรมีแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 11) ระดมทรัพยากรและความร่วมมือสนับสนุนการขับเคลื่อน

คุณภาพ 1) ขอบข่ายความร่วมมือการจัดการศึกษาวิชาชีพ 12) ควรร่วมกันพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ตลาดแรงงานและผู้เรียน 13) ควรพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 14) ควรพัฒนารูปแบบการสอนหรือวิธีการสอนเน้นการเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะให้ผู้เรียน 15) ควรมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 16) ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดกระบวนพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา 17) ควรมีการพัฒนาระบบการนิเทศติดตามและประเมินผลหลักสูตร 18) ควรมีคณะกรรมการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา 19) ควรมีการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย [8] ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

1. ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพและแนวการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ได้ 4 องค์ประกอบดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 กลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา (การสื่อสาร การสร้างแรงจูงใจ การสร้างศักยภาพ) องค์ประกอบที่ 2 กลไกขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา องค์ประกอบที่ 3 การดำเนินงานขับเคลื่อนคุณภาพ องค์ประกอบที่ 4 การติดตามประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญทนงค์ บุญรักษา [9] ที่ได้พัฒนารูปแบบการบริหารการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันการอาชีวศึกษา พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ

2. ผลการ (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี สรุปได้ดังนี้ รูปแบบที่สร้างขึ้นมี 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1. กลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1) การสร้างความรู้ความเข้าใจถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) การพัฒนาแรงจูงใจ 3) การพัฒนาศักยภาพ 4) การบริหารจัดการเครือข่าย 5) การพัฒนาความสัมพันธ์และการรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง 2. กลไกขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการร่วมในการบริหารเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา 2) แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 3) การระดมทรัพยากรและความร่วมมือสนับสนุนการขับเคลื่อนคุณภาพ 3. การดำเนินงานขับเคลื่อนคุณภาพด้วยเครือข่ายความร่วมมือประกอบด้วย 1) วิเคราะห์ช่องว่างของอุปสงค์อุปทานของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา 2) พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 3) พัฒนาการวัดและประเมินผลด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 4) พัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 5) พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียน การสอนและระบบการนิเทศติดตามและประเมินด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 4. การกำกับ ติดตามประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1) กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดการขับเคลื่อนคุณภาพ 2) ดำเนินการประเมินผลการขับเคลื่อนคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิด ของ SABER (System Assessment and Benchmarking for Education Results) [10] พบว่าระบบการประเมิน

สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับแนวทางการพิจารณาปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 3 มิติ 9 กลไกการขับเคลื่อน โดยมีกิจกรรมการดำเนินงานที่หลากหลายตามลักษณะของมิติและกลไกขับเคลื่อนประมาณ 27 กิจกรรมการดำเนินงานตามความเหมาะสมและบริบทของแต่ละประเทศ

3. ผลการตรวจสอบและยืนยันคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาด้วยเครือข่ายความร่วมมือ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยมีค่าเฉลี่ย สูงกว่า 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 ทุกองค์ประกอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติ บุญภิรมย์ [11] ที่กล่าวว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง ผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือการบริหารงานของผู้บริหารงานของผู้บริหารในลักษณะต่าง ๆ เพื่อร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดขอบ และร่วมชื่นชมยินดีในความสำเร็จขององค์กรหรือสมาชิกในองค์กรที่สังกัด

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการดำเนินการตามโครงการ จำนวน 7 โครงการ กำหนดระยะเวลา 1 ปีการศึกษา เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2562 ถึง เดือนเมษายน 2563 สรุปดังนี้

1. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการทั้ง 7 โครงการ ที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ประกอบด้วย 1) โครงการแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 2) โครงการการระดมทรัพยากรและความร่วมมือสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ 3) โครงการสัมมนาวิเคราะห์ สังเคราะห์ช่องว่างของอุปสงค์อุปทานผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 4) โครงการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 5) โครงการพัฒนาการวัดและประเมินผลด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 6) โครงการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาด้วยเครือข่ายความร่วมมือ และ 7) โครงการพัฒนาระบบการนิเทศติดตามและประเมินผลด้วยเครือข่ายความร่วมมือ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุตต์ บุตรแสนลี [13] ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มุ่งเน้นประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในภาพรวมอยู่ในระดับ ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก

2. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้าร่วมโครงการโดยการประเมินตนเองก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการทั้ง 7 โครงการ ที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มขึ้นจากความรู้ ความเข้าใจระดับปานกลาง เป็นระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาพร โพธิ์หวี [14] ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมด้วยการเก็บข้อมูลทั้งเชองปริมาณและเชิงคุณภาพ

จากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จากการใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี คะแนนเฉลี่ยผลการเรียน (GPA) ปีการศึกษา 2562 หลังใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี สูงกว่า คะแนนเฉลี่ยผลการเรียน (GPA) ก่อนใช้ในปีการศึกษา 2561 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาพร โพธิ์หวี [14] ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น ของวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ ผลการเปรียบเทียบการประเมินตนเองของผู้เรียนเกี่ยวกับสมรรถนะผู้เรียนในภาพรวมหลังใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการใช้รูปแบบ คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนปีการศึกษา 2560 หลังใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้ในปีการศึกษา 2559

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของการพัฒนารูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู พนักงานราชการ ทำหน้าที่สอน ลูกจ้างชั่วคราวทำหน้าที่สอน บุคคลในหน่วยงาน องค์กรเครือข่าย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านเครือข่ายชุมชน ด้านเครือข่ายสถานประกอบการ ด้านเครือข่ายกลุ่มอาชีพ และด้านเครือข่ายหน่วยงาน/องค์กรภาครัฐและเอกชน ตามลำดับ สอดคล้องกับแนวคิดของร็อบบินส์ และฟินเลย์ [15] ให้ความหมายของความร่วมมือในการทำงาน โดยเน้นความสำคัญว่า ทุกฝ่ายจะให้การช่วยเหลือกันเพื่อให้ได้ประโยชน์ร่วมกัน และสามารถทำให้ทีมคงอยู่ได้เพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู พนักงานราชการทำหน้าที่สอน ลูกจ้างชั่วคราวทำหน้าที่สอน บุคคลในหน่วยงาน องค์กรเครือข่ายในกลุ่มทดลองใช้รูปแบบ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อรูปแบบในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรีลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย คือ การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ไปใช้จริง ควรมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบพร้อมทั้งรายงานต่อเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง องค์ประกอบย่อยของรูปแบบข้อใดที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกันควรเขียนรวมกันเพื่อลดขั้นตอนหรือจำนวนข้อให้น้อยลงเป็นการง่ายในการนำไปปฏิบัติงาน ควรเพิ่มแนวทางการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูผู้สอน บุคคลในหน่วยงาน/องค์กรเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาพร โพธิ์หวี [14] ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น ของวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ ผลการประเมินรูปแบบ โดยภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4. จำนวนเครือข่ายหน่วยงาน/สถานประกอบการที่เพิ่มขึ้นหลังใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี มีจำนวนเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงาน/สถานประกอบการเพิ่มขึ้น จากผลการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จำนวน 30 เครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นอร์วิช และ อีแวนส์ [16] ได้ศึกษาเรื่องเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนในการประชุมเกี่ยวกับความต้องการเป็นพิเศษด้านการศึกษาในโรงเรียนทั่วไป โดยให้ความสำคัญกับระบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผสานความคิด ซึ่งมีความจำเป็นในสถานการณ์ปัจจุบัน

5. รางวัลที่ได้รับจากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ผลจากการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ทำให้สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เรียนได้รับรางวัล จำนวน 28 รายการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ริบเชสเตอร์ และวิลเลี่ยม [17] ได้ศึกษาเกี่ยวกับความร่วมมือของเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในชนบท พบว่า การให้ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้เกี่ยวข้อง เป็นผลทำให้โรงเรียนที่เกี่ยวข้องได้รับการยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ

5.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนและเครือข่ายความร่วมมือได้ร่วมกันวางแผนและเตรียมจัดทำกิจกรรมเพื่อนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ

2. ควรจัดประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้ความรู้แล

3. ควรดำเนินการการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรีตามขั้นตอนในคู่มือการใช้รูปแบบ

4. การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ไปใช้ ควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. มีการวิจัยและศึกษาการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ไปใช้จริงต่อไป

2. ควรมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบพร้อมทั้งรายงานต่อเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

3. องค์ประกอบย่อยของรูปแบบข้อใดที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน ควรเขียนรวมกันเพื่อลดขั้นตอนหรือจำนวนข้อให้น้อยลงเป็นการง่ายในการนำไปปฏิบัติงาน

4. ควรเพิ่มแนวทางการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูผู้สอน บุคคลในหน่วยงาน/องค์กรเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ

เอกสารอ้างอิง

[1] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2553). แผนยุทธ์ศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย ปี 2553-2561. กรุงเทพมหานคร : วี.ที.ซี คอมมินิเคชั่น.

[2] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

[3] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพ. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

[4] ไสว อุทุม ประเสริฐ ภู่เงิน และปรานีพัน จารุวัฒนพันธ์. (2557). การดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปีที่ 8 ฉบับที่ 2. 235-246.

[5] สรัญญา จุฑานิล. (2556). การบริหารเครือข่ายของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สำนักงานปฏิบัติการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

[6] ชูทรัพย์ ภาวงศ์. (2551). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในชุมชน. สกลนคร: โรงเรียนบ้านบ่อแก.

[7] พิสิฐ เทพไกรวัล. (2554). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

[8] สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2549). แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต. กรุงเทพฯ : รังสีการพิมพ์.

[9] ชาญทนงค์ บุญรักษา. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

[10] The World Bank. (2018). Systems Approach for Better Education Results. Washington DC: USA.

[11] สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

[12] Shaeffer, S. (Ed). (1994). Partnerships and Participation in Basic Education: A Series of Training Modules and Case Study Abstracts for Educational Planners and Mangers. Paris: UNESCO, International Institute for Educational Planning.

[13] นิรุตต์ บุตรแสนลี. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มุ่งเน้นประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาวิจัยวัดผลและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

[14] สถาพร โพธิ์หวี. (2560). รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการ

ศึกษาวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์ : วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

[15] Robbins H., & Finley, M. (1998). Why Team Don't Work. 2nd ed. London: Orient Business.

[16] Norwich and Evans. (2017). Cluster: Inter-school collaboration in meeting special educational Needs in ordinary schools. Retrieved January 11, 2018, from http://www. ebscohot.com

[17] Ribchester, & William J. Edwards. (2007). Co-operation in the countryside: Small primary School Clusters. Retrieved January 15, 2018, from http://www. ebscohot.com.